

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

AZ EURÓPAI FIZETÉSI MEGHAGYÁSOS ELJÁRÁS,

ÉS ALKALMAZÁSA A MUNKAJOGI KÖVETELÉSEKNÉL

Jog eset:

Egy magyar munkavállaló építőipari idénymunkát vállalt Németországban. A német munkáltatóval írásban megállapodtak a munkavégzés feltételeiről, így a munkabérről, és a bérfizetés napjáról, ami minden hónap 10. napja volt. A munkavégzés során kifogást, hibát, hiányosságot nem közöltek a munkavállalóval. Ennek ellenére a munkáltató az utolsó havi munkabért (2.000,- euró) nem fizette meg részére.

A munkavállaló időközben hazatért, és most Magyarországról kell érvényesítenie követelését német munkáltatójával szemben. A pert szeretné elkerülni, mert az a követelés összegéhez képest túl költséges lenne. Mit tehet ebben helyzetben?

I. Az európai fizetési meghagyásos eljárásról

I.1.) Az európai fizetési meghagyásos eljárás jelentősége

Magyarország 2004. május 1. napjától teljes jogú tagja az Európai Uniónak. Az Unió célkitűzése egy olyan közös gazdasági térség létrehozása volt, ahol megvalósulhat a tőke, az áruk és a személyek szabad mozgása. A szabad mozgás joga megsokszorozta a határokon átnyúló jogviszonyokat, így - mint azt a fenti példában is látjuk - a határokon átnyúló munkajogviszonyokat. A jogviszonyokból gyakran jogviták származnak, amelyek a határokon átnyúló elemek miatt több tagállamot is érintenek. A határokon átnyúló jogvitákban a követelésérvényesítés a fordítási-, tolmácsolási-, ügyvédi-, és utazási költségek miatt igen drága és időigényes. Ezért az Európai Unió egy egyszerű és gyors szabályozást kívánt kidolgozni a pénzkövetelések érvényesítésére. Így született meg az európai fizetési meghagyásos eljárás, ami a több tagállamot érintő pénzkövetelések egyszerű és gyors behajtását teszi lehetővé. Mivel ez a követelésérvényesítési forma a hazai gyakorlatban még nem eléggé ismert, hasznos lehet annak főbb jellemzőit, és gyakorlati tudnivalóit ismertetni.

I.2.) Az európai fizetési meghagyásos eljárás szabályozása

Az egységes európai fizetési meghagyásos eljárásrend előkészítése 1999-ben kezdődött, amikor az Európai Unió Tanácsa és a Bizottság új jogszabályok kidolgozását kezdte meg olyan alapvető

fontosságú kérdésekben, mint a pénzfizetésre irányuló meghagyások. A munka eredményeként 2002-ben elfogadták az európai fizetési meghagyásos eljárásról szóló Zöld Könyvet. A Zöld Könyv alapján konzultáció indult az egységes európai fizetési meghagyásos eljárás fő céljairól és jellemzőiről.

A Parlament és a Tanács álláspontja szerint a kérdés súlyát az adja, hogy: „Az olyan követelések gyors és hatékony behajtása, amelyek tekintetében nincs jogvita, az Európai Unióban tevékenykedő gazdasági szereplők számára kiemelkedően fontos, mivel a késedelmes kifizetések képezik a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások fennmaradását veszélyeztető fizetésképtelenség fő okát, valamint nagyszámú munkahely elvesztését.”¹ A jogalkotó célja ezért az volt, hogy az Európai Unión belül megteremtsék a pénzkövetelések egyszerű, idő- és költségtakarékos, de ugyanakkor hatékony érvényesítési módját.

Az egységes európai uniós fizetési meghagyásos eljárás része az ún. SEPA - Projektnek (Single European Payment Area) is. A SEPA - Projekt célja az, hogy egy egységes euró pénzforgalmi térséget alakítson ki, közös jogi keretek létrehozásával és szabványok alkalmazásával növelve a kis összegű, EU-n belüli pénzforgalom hatékonyságát.

A Zöld Könyv alapján indult konzultáció eredményeként a tagállamok (Dánia kivételével) elfogadták, és magukra nézve kötelezőnek ismerték el az **Európai Parlament és Tanács 2006. december 12-i, az európai fizetési meghagyás létrehozásáról szóló 1896/2006/EK Rendeletét.**

A Rendelet, mint az uniós jog másodlagos forrása- olyan általános hatályú közösségi jogi norma, ami az azt elismerő tagállamokban közvetlenül alkalmazandó és általános hatályú. A közvetlen alkalmazhatóság azt jelenti, hogy a rendeletet a tagállamoknak nem kell saját jogi aktusukkal hatályba léptetniük, az átültetés nélkül válik az egyes tagállami jogrendszerek részévé. A rendelet általános hatálya azt jelenti, hogy az minden részletében kötelező az azt elfogadó tagállamban. Magyarország az **1896/2006/EK Rendeletet** (továbbiakban: Rendelet) magára nézve kötelezőnek ismerte el, ezért az **2006.XII.31. napjától teljes egészében hatályos Magyarországon is.**

1.2.1.) A Rendelet tárgyi hatálya ²

Főszabály: Európai fizetési meghagyással érvényesíthető mindaz a pénzkövetelés, ami határokon átnyúló polgári vagy kereskedelmi ügyekből ered, és a kérelem benyújtásának időpontjában esedékes, és meghatározott összegű.

¹ 1896/2006/EK Rendelet, Preambulum, (6) bekezdés, CompLex Jogtár Plusz, lezárás: 2011.01.31.

² 1896/2006/EK Rendelet (2) cikk

A Rendelet alkalmazhatósága szempontjából kulcsfogalom a „**határokon átnyúló ügy**”; mivel európai fizetési meghagyásos eljárásnak csak határokon átnyúló ügyekben van helye. Határokon átnyúló ügyeknek kell tekinteni mindazokat az ügyeket, amelyben legalább az egyik fél az eljáró bíróság székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban rendelkezik állandó lakóhellyel, vagy szokásos tartózkodási hellyel. A határokon átnyúló ügy elbírálása szempontjából irányadó követelményt az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem benyújtásakor kell vizsgálni.³

Kivétel: Vannak azonban olyan jogviszonyokból eredő pénzkövetelések, amelyek akkor sem érvényesíthetők európai fizetési meghagyással, ha határokon átnyúló ügyekből származnak, a kérelem időpontjában esedékesek, és az összegük meghatározott.⁴ Ezek a jogviszonyok a következők:

- adó-, vám- és közigazgatási ügyek,
- házassági vagyoni jogi, végrendeleti és öröklési jogi ügyek,
- fizetésképtelenségi eljárások (csődeljárás, felszámolási eljárás),
- szociális biztonsággal kapcsolatos jogviszonyok,
- szerződéseken kívüli kötelezettségek, illetve
- az államnak az államhatalom gyakorlása során hozott aktusai vagy mulasztásai miatti felelősségből származó követelések.

A fentiek alapján tehát a munkajogviszonyból származó követelések is érvényesíthetők európai fizetési meghagyással, amennyiben azok határokon átnyúló ügyekből származnak, a kérelem időpontjában esedékesek, és összegük meghatározott.

A fizetési meghagyásos eljárás ismert a magyar jogrendben is, azonban „magyar” fizetési meghagyást nem lehet kibocsátani, ha a kötelezettnek nincs ismert belföldi idézési címe.⁵ Ezért az olyan -határokon átnyúló- jogvitákban, amelyeknél a kötelezett belföldi idézhető címmel nem rendelkezik, európai fizetési meghagyás kibocsátásnak van helye.

A példában szereplő jogesetnél: A magyar munkavállaló az eljáró német bíróság székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban -Magyarországon- rendelkezik állandó lakóhellyel, a jogvita tehát

³ 1896/2006/EK Rendelet 3. cikk (1)-(3) bekezdés

⁴ 1896/2006/EK Rendelet 2.cikk (2) bekezdés

⁵ 2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról, 3.§ (3)

tartalmaz határokon átnyúló elemet. A munkavállaló munkabér követelése esedékessé vált, annak összege pedig - 2.000,- euró - meghatározott. A német munkáltató Magyarországon feltehetőleg nem rendelkezik belföldön idézhető címmel, ezért a magyar munkavállaló a követelését európai fizetési meghagyás útján érvényesítheti, az 1896/2006/EK Rendelet szabályai szerint.

1.2.2.) Joghatóság

A joghatóság kérdését, azaz azt, hogy az eljárásra melyik tagállam rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, a 44/2001 EK rendelet 2-26. cikke és a Rendelet 6. cikkének (2) bekezdése alapján kell vizsgálni. Az általános joghatósági szabályok szerint az európai fizetési meghagyásos eljárásban az adós lakóhelye (székhelye, szokásos tartózkodási helye) szerinti bíróság (hatóság) jár. Az eljárásra jogosult tagállami bíróság (hatóság) kiválasztását jelentősen megkönnyíti a Polgári Ügyek Európai Igazságügyi Atlaszának web [web \(http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_information_hu.htm\)](http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_information_hu.htm) oldala. A kifejezetten felhasználóbarát felületen külön -zöld színnel jelölt- alcím alatt találhatóak az európai fizetési meghagyással kapcsolatos tudnivalók, és az eljáráshoz szükséges formanyomtatványok. Itt - megadva az adós lakóhelyének irányítószámát és a település nevét - megtalálható, hogy melyik tagállami bíróság (hatóság) rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel az európai fizetési meghagyás kibocsátására.

Magyarországon az Európai Parlament és a Tanács 1896/2006/EK rendeletében meghatározott európai fizetési meghagyás kibocsátására a **közjegyző** rendelkezik hatáskörrel.⁶ Ez a szabályozás 2009. június 30. napján lépett hatályba, így az ezt követően induló európai fizetési meghagyásos eljárásokban a korábban eljáró bíróságok helyett már a közjegyzők járnak el.

A példában szereplő jogesetnél: Az európai fizetési meghagyás kibocsátását Németországban központosítottan intézik. Ezért egész Németország tekintetében a Berlin-Wedding-i alsófokú bíróság (Amtsgericht Berlin-Wedding, D-13343 Berlin) rendelkezik hatáskörrel az európai fizetési meghagyás kibocsátására. A magyar munkavállalónak ide kell postáznia az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmét.

⁶ 2009.évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról, 59. §

1.2.3.) Az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem

Az „A” formanyomtatvány: Az európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet a Rendelet I. számú mellékletében található „A” formanyomtatványon kell benyújtani. A formanyomtatványhoz kitöltési útmutató is található, ami segít abban, hogy a kérelem hiánytalanul tartalmazza a Rendelet által megkövetelt⁷ adatokat (így többek között: a követelés összegét, kamatot, költségeket, jogalap megjelölését, joghatóságot megalapozó tényeket). Az „A” formanyomtatvány a Polgári Ügyek Európai Igazságügyi Atlaszának web oldalán térítésmentesen elérhető, és online kitölthető. A nyomtatványt az eljáró bíróság (hatóság) által elfogadott nyelven kell kitölteni, a weboldal ezért segít a fordításban is: ehhez az „A” formanyomtatvány megnyitása előtt ki kell választani azt a tagállamot, amely az európai fizetési meghagyás kibocsátása során eljár. A fordítás a kérelem kitöltése után, a formanyomtatvány alján található „Formanyomtatvány lefordítása” felirat alatti ikon segítségével készíthető el.

A formanyomtatvány által meghatározott kódszámok által elkerülhető az idő- és további -költségigényes- fordítási eljárás, és bármely tagállam a kódszámok alapján azonnal meg tudja állapítani a tényállás.

A kérelem - az eljáró tagállam jogszabályai szerint megengedett formában- általában papír alapon és elektronikus formában is benyújtható. Magyarországon az európai fizetési meghagyásos eljárás intézése átmenetileg, 2012. december 31-éig kizárólag papír alapon történik. Tehát a Magyar Országos Közjegyzői Kamara web oldalán (www.mokk.hu) üzemeltetett elektronikus FMH alkalmazás nem támogatja az európai uniós fizetési meghagyásos eljárást, azon keresztül európai fizetési meghagyásos eljárás iránti kérelem nem nyújtható be.

Az elkészített kérelmet a jogosultnak alá kell írnia. Az aláírás különböző módjaira vonatkozóan (személyesen vagy meghatalmazott útján, illetve kézzel vagy elektronikusan) a Rendelet 7. cikkének (6) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket.

Melléletek: a kérelemhez melléleteket nem kell csatolnia a jogosultnak - elegendő csupán a követelést alátámasztó bizonyítékok ismertetése.

Jogi képviselőt: Az európai fizetési meghagyásos eljárásban a jogi képviselőt nem kötelező.⁸

⁷ 1896/2006/EK Rendelet, 7. cikk (2) bekezdés

⁸ 1896/2006/EK Rendelet, 24. cikk

Az eljárás díja: Az eljárásért fizetendő díj (illeték) összegét a tagállami jogszabályok határozzák meg. Magyarországon⁹ az eljárási díj mértéke a főkövetelés tőkeösszegének (több főkövetelés esetén ezek együttes tőkeösszegének) a 3 %-a, de legalább 5.000,- Ft és legfeljebb 300.000,- Ft. Ha az eljárásban 5-nél több fél vesz részt, a díj minimális mértéke annyiszor 1000 Ft, ahány fél van (a 3 %-os mértéket és a 300 000 Ft-os maximumot a szabály nem érinti). Idegen pénznemben meghatározott követelés esetén a jegybanki középárfolyamon számított forintérték után kell az eljárási illetéket megfizetni.

A díj az eljáró közjegyzőt illeti. Az eljárási díjat a közjegyzői díjszabásról szóló 14/1991. (XI. 26.) IM rendelet 30/B. §-ának (3) bekezdésében előírt módon kell megfizetni, vagyis

- készpénzzel, vagy a fél választása szerint

- a közjegyző fizetési számlájára történő készpénzbefizetéssel („sárga csekk” - amely esetben a befizetés tényét igazoló szelvényt mellékelni kell a kérelemhez), vagy
- a közjegyző bankszámlája való átutalással (amely esetben a díj megfizetését a bankszámla terhelését tartalmazó napi bankkivonattal vagy annak másolatával kell igazolni, és azt a kérelemhez mellékelni kell).¹⁰

A példában szereplő jogesetnél: A fent kifejtettek szerint Németország rendelkezik illetékességgel az európai fizetési meghagyásos eljárásra. A Rendelet lehetőséget ad arra, hogy amennyiben a jogosult -itt a magyar munkavállaló- nem ismeri az eljáró tagállamban fizetendő illeték összegét, az erre vonatkozó 9. pontnál csak a [kód] (01) rovatot töltsse ki, és üresen hagyhatja az [összeg] rovatot; ez utóbbit majd az eljáró bíróság (hatóság) tölti ki, és így kézbesíteti az európai fizetési meghagyást a kötelezettnek.

1.2.4.) A bíróság eljárása a kérelem vizsgálata során

A kérelem vizsgálata: A bíróság (hatóság) a kérelem beérkezése után először azt vizsgálja meg, hogy a követelés európai fizetési meghagyásos eljárással érvényesíthető-e. Ezt követi a joghatóság vizsgálata, majd annak ellenőrzése, hogy a kérelem a Rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében meghatározott tartalommal rendelkezik-e, valamint, hogy megalapozott-e.

A kérelem hiányainak pótlása: Ha a kérelem nem tartalmazza a Rendelet 7. cikkének (2) bekezdésében foglaltakat, akkor a bíróság (hatóság) azt hiánypótlásra visszaadja a jogosultnak. A

⁹ 2009. évi L. törvény, 42.§-50.§

¹⁰ Magyar Országos Közjegyzői Kamara web oldala (www.mokk.hu/fizetesi meghagyásos eljárás)

hiánypótlási felhívást a Rendelet II. számú mellékletében található „B” formanyomtatványon kell kibocsátani.

A kérelem módosítása: Ha a bíróság (hatóság) úgy ítéli meg, hogy a kérelem csak részben megalapozott, a Rendelet III. számú melléklete szerinti „C” formanyomtatvánnyal a jogosultat felhívja, hogy kérelmét a bíróság (hatóság) által megállapított tőkeösszegre módosítsa. Ha a jogosult a bíróság (hatóság) javaslatát elfogadja, az európai fizetési meghagyás a módosított összegre kibocsátható, és a módosított összeg feletti rész a nemzeti jog szerinti eljárásban lesz érvényesíthető. Amennyiben a jogosult a bíróság (hatóság) javaslatát nem fogadja el, vagy arra határidőben nem válaszol, az európai fizetési meghagyás iránti kérelmét a bíróság (hatóság) elutasítja.

1.2.5.) *A kérelem elutasítása*

Az európai fizetési meghagyás iránti kérelmet a bíróság (hatóság) elutasítja¹¹, amennyiben annak vizsgálata során úgy ítéli meg, hogy

- a követelés európai fizetési meghagyás útján nem érvényesíthető, vagy
- a bíróság az eljárás lefolytatására nem rendelkezik joghatósággal, vagy
- a kérelmet nem az erre rendszeresített „A” formanyomtatványon terjesztették elő,
- a követelés nyilvánvalóan alaptalan, vagy
- a jogosult a hiánypótlási vagy kijavítási felhívásnak határidőben nem tett eleget,
- a jogosult a bíróság módosító javaslatára határidőben nem nyilatkozott, vagy úgy nyilatkozott, hogy azt nem fogadja el,

Az európai fizetési meghagyás elutasítása a Rendelet IV. számú mellékletében található „D” formanyomtatvány használatával történik. A formanyomtatványon a bíróság (hatóság) - szintén kódszámok használatával - megjelöli az elutasítás okát.

Az elutasító határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. Ilyen esetekben a követelés újabb fizetési

¹¹ 1896/2006/EK Rendelet, 11. cikk

meghagyás, vagy a tagállami jog szerint rendelkezésre álló egyéb eljárás útján érvényesíthető-

1.2.6.) Az európai fizetési meghagyás kibocsátása

Amennyiben az európai fizetési meghagyás iránti kérelem megfelel a Rendeletben foglalt előírásoknak, azt a bíróság (hatóság) a beérkezéstől számított **30 napon belül** kibocsátja, a Rendelet V. számú mellékletében található „E” formanyomtatvány felhasználásával. A bíróság (hatóság) az „E” formanyomtatványt a fizetési meghagyás iránti kérelemmel („A” formanyomtatvány), és az ellentmondás előterjesztésére szolgáló „F” formanyomtatvánnyal együtt kézbesíteti a kötelezett részére. Az európai fizetési meghagyásnak ugyanis a Rendelet¹² szerint tájékoztatást kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy azzal szemben a kötelezett a kézhezvételtől számított 30 napon belül ellentmondással élhet.

A kézbesítés a kötelezett lakóhelye (székhelye, szokásos tartózkodási helye) szerinti tagállam jogszabályai alapján történik.

1.2.7.) Ellentmondás

Az ellentmondás jogintézménye a kötelezett jogainak védelmét szolgálja, mivel az európai fizetési meghagyás kizárólag a jogosult által nyújtott adatok alapján kerül kibocsátásra, az adatok valóságát a bíróság (hatóság) nem ellenőrzi.¹³ Amennyiben a kötelezett a követelést részben vagy egészben vitatja, az európai fizetési meghagyással együtt kézhez kapott „F” formanyomtatványon ellentmondást nyújthat be. Erre a kézhezvételtől számított 30 napja van, úgy, hogy a kézhezvétel napja a határidőbe nem számít bele. A Rendelet által biztosított 30 napos határidő biztonsággal elég az ellentmondásra, mivel abban a kötelezettnek elegendő csak egyszerűen nyilatkoznia, hogy a követelést vitatja, annak okát azonban nem kell előadnia vagy bizonyítania.

Az ellentmondást annál a bíróságnál (hatóságnál) kell benyújtani, amelyik az európai fizetési meghagyást kibocsátotta (a Rendelet szóhasználatában ez az ún. „származási bíróság”¹⁴). Az ellentmondást papír alapon, vagy a származási bíróság (hatóság) tagállama szerint elfogadott kommunikációs eszközön keresztül lehet benyújtani, a kötelezett vagy képviselőjének aláírásával ellátva.

Az ellentmondás benyújtásának joghatása: A határidőben érkezett ellentmondás alapján az európai fizetési meghagyásos eljárás peres eljárássá alakul, kivéve akkor, ha a jogosult kérte, hogy

¹² 1896/2006/EK Rendelet, 12. cikk, (3) bekezdés, b) pont

¹³ 1896/2006/EK Rendelet, 12. cikk, (4) bekezdés, a) pont

¹⁴ 1896/2006/EK Rendelet, 5. cikk, 4. pont

ellentmondás esetén az eljárás kerüljön megszüntetésre. Ezt a jogosult a kérelem előterjesztésével egyidejűleg, az „A” formanyomtatvány 2. függelékének kitöltésével kérheti.¹⁵

Ha a jogosult nem kérte az eljárás megszüntetését, a polgári per a származási tagállam hatáskörrel rendelkező bírósága előtt fog folyni, a származási tagállam joga szerint. A „származási tagállam” az a tagállam, amelyik az európai fizetési meghagyást kibocsátotta.¹⁶

Az európai fizetési meghagyást kibocsátó bíróságnak (hatóságnak) a jogosultat tájékoztatnia kell arról, hogy a kötelezett élt-e ellenmondással, illetve arról, hogy az eljárás peres eljárássá alakult.

1.2.8.) Végrehajthatóság

Amennyiben az ellentmondásra nyitva álló határidő eredménytelenül telt el, azaz ellentmondást nem nyújtottak be, a bíróság (hatóság) haladéktalanul végrehajthatónak nyilvánítja az európai fizetési meghagyást, a Rendelet VII. számú mellékletében található „G” formanyomtatvány felhasználásával. A végrehajtható európai fizetési meghagyást ezt követően a bíróság (hatóság) kézbesíteti a jogosultnak.

A végrehajthatóvá nyilvánítás joghatása: A kibocsátó bíróság (hatóság) által végrehajthatónak nyilvánított európai fizetési meghagyást minden további külön eljárás nélkül végrehajtható határozatnak kell tekinteni az Európai Unió bármely tagállamában (Dánia kivételével). Ez azt jelenti, hogy annak alapján a végrehajtás bármelyik tagállamban közvetlenül elrendelhető.

1.2.9.) Végrehajtás a jogerős európai fizetési meghagyás alapján:

A végrehajtásra a végrehajtás helye szerinti tagállam jogát kell alkalmazni. Ha a Magyarországon kibocsátott és a magyar hatóság által végrehajthatónak nyilvánított európai fizetési meghagyás alapján Magyarországon kéri a végrehajtást, arra a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvényt (Vht.) kell alkalmazni.

1.2.10.) Jogorvoslat a fizetési meghagyásos eljárásban - a felülvizsgálat

A Rendelet - a kötelezett jogainak védelme céljából- egyes különleges esetekben lehetővé teszi¹⁷, hogy a határidőt önhibáján kívül mulasztó kötelezett az ellentmondásra nyitva álló határidő letelte után a fizetési meghagyás felülvizsgálatát kérje a kibocsátó bíróságtól (hatóságtól), amennyiben:

¹⁵ 1896/2006/EK Rendelet, 7. cikk, (4) bekezdés

¹⁶ 1896/2006/EK Rendelet, 5. cikk, 1. pont

¹⁷ 1896/2006/EK Rendelet, 20. cikk

- az európai fizetési meghagyás kézbesítése nem a kötelezett kezeihez történt, és a kötelezett önhibáján kívül a kézbesítés nem történt meg kellő időben ahhoz, hogy a védelméről gondoskodhasson, vagy
- a kötelezett önhibáján kívül mulasztotta el az ellentmondásra nyitva álló határidőt, vagy
- a fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki.

A felülvizsgálat azonban nem eredményezhet a kötelezett számára egy második lehetőséget a követeléssel szembeni ellentmondásra. Ezért a követelés - a fent idézett különleges körülményeken túl - nem vizsgálható érdemben.¹⁸

A kötelezettnek a felülvizsgálati eljárást az akadályoztatás megszűnését követően haladéktalanul kezdeményeznie kell.

Amennyiben a felülvizsgálati kérelem alapos, a bíróság az európai fizetési meghagyást semmisnek nyilvánítja. Amennyiben a felülvizsgálati kérelem alaptalan, az európai fizetési meghagyás hatályban marad.

1.2.11.) A rendelet és a nemzeti eljárásjogok kapcsolata

Minden olyan kérdésben, amiről a Rendelet nem rendelkezik, a tagállami eljárásjogi rendelkezéseket - így Magyarországon a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt (Pp.)- kell alkalmazni.

1.3. A Rendelet végrehajtását szolgáló magyar jogszabály - az FMH tv.

A fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (FHM tv.) 2009. június 30. napján lépett hatályba. Ennek 59.§-a szolgálja az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet végrehajtását¹⁹.

Az európai fizetési meghagyásos eljárásra vonatkozóan az FMH tv. 59. §-a - a korábban már kifejtetteken túl- az alábbi többletszabályokat tartalmazza:

Kézbesítés²⁰: Az európai fizetési meghagyásos eljárásban kézbesítési megbízottat jelölni nem kell és a fizetési meghagyás végrehajtói kézbesítésének nincs helye. Ha az iratokat belföldön kell kézbesíteni, a kézbesítésre az FMH tv., a Pp., valamint a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó

¹⁸ 1896/2009/EK Rendelet, preambulum, (25) bekezdés

¹⁹ 2009. évi L. törvény, 75. §

²⁰ 209. évi L. törvény 59.§ (3) bekezdés

jogszabály rendelkezéseit, másik tagállamba történő kézbesítés esetén pedig a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok tagállamokban történő kézbesítéséről szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet kell alkalmazni.

Felülvizsgálat²¹: Az FMH tv. meghatározza, hogy az európai fizetési meghagyásos eljárás felülvizsgálatának egyes eseteit milyen magyar jogszabályok alapján kell elbírálni.

Így

a) a Rendelet 20. cikke (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározott felülvizsgálatra -a kézbesítés nem a jogosult kezeihez történt, és önhibáján kívül a kézbesítés nem történt meg kellő időben ahhoz, hogy a védelméről gondoskodhasson- a Pp. kézbesítési vélelem megdöntésére,

b) a Rendelet 20. cikke (1) bekezdésének *b)* pontjában meghatározott felülvizsgálatra -a kötelezettet vis maior, vagy önhibáján kívüli különleges körülmények akadályozták abban, hogy a követelés ellen határidőben ellentmondással éljen- a Pp. mulasztás igazolására,

c) a rendelet 20. cikkének (2) bekezdésében meghatározott felülvizsgálatra -a fizetési meghagyást egyértelműen tévesen bocsátották ki- a Pp. perújítás megengedhetőségének vizsgálatára vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Az *a)* és *b)* pontban meghatározott kérdésekben való döntés a közjegyző hatáskörébe tartozik, míg a *c)* pontban meghatározott kérdésben a bíróság dönt.

²¹ 2009. évi L. törvény, 59. § (7) bekezdés

A jogeset megoldása:

A munkavállaló a peres eljárást elkerülendő európai fizetési meghagyással érvényesítheti igényét. Az eljárásban jogi képviselőre nincs szükség. A kérelmet a Polgári Ügyek Európai

Igazságügyi Atlaszának web oldalán megtalálja, ott azt online kitöltheti, majd kinyomtathatja:

(http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_information_hu.htm).

A kérelem elkészítéséhez az „A” nyomtatványt kell használnia. A kitöltés a nyomtatványon megadott kódszámok használatával történik. Így a 6. pontban a követelés jogalapjánál 22-es kódszámot kell használnia (munkaszerződés), míg a jogalapnál a 30-as kódot (nem fizetés).

Hová küldheti a munkavállaló a kiöltött és aláírt európai fizetési meghagyást? A munkavállalónak a kérelmét Németországba, a munkáltató székhelye szerint illetékes bírósághoz kell küldenie.

Jelen ügyben az Amtsgericht Berlin-Wedding, D-13343 Berlin, rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, így a kérelmet ide kell postáznia. A kérelmet a bíróság a beérkezést követő 30 napon belül megvizsgálja. Amennyiben az tartalmazza a Rendelet által megkövetelt adatokat, akkor kibocsátja az európai fizetési meghagyást, és kézbesíti a német munkáltatónak.

A német munkáltató annak alapján megfizetheti az elmaradt munkabért, vagy 30 napon belül ellentmondással élhet, amennyiben a követelést vitatja. Ha nem él ellentmondással, az európai fizetési meghagyás végrehajthatóvá nyilvánított példányát a bíróság megküldi Magyarországra a munkavállalónak, aki annak alapján közvetlenül kérheti a végrehajtást.

II. Összefoglalás

Az európai fizetési meghagyásos eljárás címszavakban

- - szabályozza az 1896/2006/EK rendelet,
- - alternatív követelésérvényesítési lehetőség, igénybevétele nem kötelező,
- - határokon átnyúló jogvitákban alkalmazható,

- - minden tagállamban igénybe vehető (kivéve Dániát),
- - egyfokú eljárás,
- - az adós lakóhelye (székhelye, szokásos tartózkodási helye) szerinti bíróság jár el,
- - nem kötelező a jogi képviselőt,
- - nincs bizonyítási kötelezettség,
- - nincs értékhatárhoz kötve,
- - az eljárás formanyomtatványok használatával történik; ezeket az eljáró bíróság nyelvén kell kitölteni,
- - az eljárás díját a nemzeti jogszabályok határozzák meg,
- - bármely tagállamban közvetlenül végrehajtható.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás előnyei

Az európai fizetési meghagyásos eljárás lényegesen gyorsabb, mint a határokon átnyúló jogvitákban lefolytatott polgári peres eljárás. Az eljárás egyfokú, és a végrehajthatóvá nyilvánított európai fizetési meghagyás minden tagállamban (kivéve Dániát) végrehajtható okiratnak minősül, ezért az minden további tagállami jogi aktus nélkül végrehajtható.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás költségkímélő követelésérvényesítési forma, mivel az eljárásban nincs szükség jogi képviselőre, és a formanyomtatványok használatával a fordítás költségei is minimálisak.

Az eljárás az alkalmazott formanyomtatványoknak, illetve az online kitöltést és a tájékoztatást

biztosító webes felületnek köszönhetően meglehetősen egyszerű módja a külföldön történő követelésérvényesítésnek.

A saját tapasztalatom az, hogy az európai fizetési meghagyásos eljárás valóban könnyen alkalmazható, gyors és egyszerű igényérvényesítési forma. Ugyanakkor a jogintézményt a gyakorlat még nem eléggé ismeri, annak alkalmazása nem terjedt el. Példaként említhető, hogy a Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiumához a 2009-2010-es évet vizsgálva mindössze három (egy lengyel, egy cseh és egy német jogosulttól származó) európai fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem érkezett, bár ennél az adatnál figyelembe kell azt is venni, hogy a megyei bíróság a vizsgált időszakban csak az 5 millió forint feletti követelések - illetve speciális jogviszonyok, túlnyomórészt a nemzetközi szállítmányozás és fuvarozás- esetében járhatott el.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás jövője

A Rendelet 32. cikke szerint a Bizottságnak 2013. december 12-ig részletes jelentést kell benyújtania az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak az európai fizetési meghagyásos eljárás működésének felülvizsgálatáról. A jelentésnek az eljárás addigi működésének értékelését és minden tagállam tekintetében kibővített hatástanulmányt kell tartalmaznia. Ebből a célból, valamint annak biztosítása érdekében, hogy megfelelően figyelembe vegyék az Európai Unióban érvényesülő legjobb gyakorlatot, amely tükrözi a jobb jogszabályalkotás elveit, a tagállamoknak - így Magyarországnak is - tájékoztatniuk kell a Bizottságot az európai fizetési meghagyásos eljárás határokon átnyúló működésével kapcsolatban. E tájékoztatásnak ki kell terjednie az eljárási illetékekre, az eljárás gyorsaságára, hatékonyságára, könnyű alkalmazhatóságára, valamint a tagállamok belső fizetési meghagyásos eljárásaira.

Az európai fizetési meghagyásos eljárás során alkalmazandó jogszabályok

<u>Jogszabály</u>	<u>Hatálybalépés dátuma</u>	<u>Kihirdetés helye</u>
1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról	2006. december 31.	Európai Unió Hivatalos Lapja, L sorozat, 399. szám (2006. XII. 30.)
44/2001/EK tanácsi rendelet a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról	2002. március 01.	Európai Unió Hivatalos Lapja L sorozat 2004/Különszám 19/04 (XI. 15.)
1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”)	2007. december 30.	Európai Unió Hivatalos Lapja, L sorozat, 324. (2007. XII. 10.)
2009. évi L. törvény a fizetési meghagyásos eljárásról	2009. június 30. (kivéve a 61.§ (2)-(5) bekezdéseit, ezek 2010.01.01.-én, illetve 2010.06.01-én lépnek hatályba)	Magyar Közlöny 2009/85 (VI. 23.)
37/2003. (X. 29.) IM rendelet a közjegyzői ügyvitel szabályairól	2003. november 07.	Magyar Közlöny 2003/124 (X. 29.)
1952. évi III. törvény a polgári perrendtartásról	1953. január 01.	Magyar Közlöny 1952/48 (VI. 6.)
1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról	1994. szeptember 01.	Magyar Közlöny 1994/51 (V. 11.)

AZ EURÓPAI FIZETÉSI MEGHAGYÁSOS ELJÁRÁS FOLYAMATA

